

Sjöbefälsutbildning vid Comet AB

Examensrättsprövning

Examensrättsrapporter

Utbildning i biodynamisk odling.
Högskoleverkets rapportserie 1996:2 R

Konstnärlig kandidat- och magisterexamen
Högskoleverkets rapportserie 1996:4 R

Kyrkomusikalisk utbildning vid Sköndalsinstitutet
Högskoleverkets rapportserie 1996:5 R

Teologisk utbildning vid frikyrkliga seminarier och vid Umeå universitet
Högskoleverkets rapportserie 1996:15 R

Uppföljning av teologisk utbildning
Högskoleverkets rapportserie 1996:18 R

Prövning av medieutbildningen vid Mediehögskolan i Uppsala
Högskoleverkets rapportserie 1996:30 R

Läroarbetsutbildning vid högskolorna i Borås och Halmstad
Högskoleverkets rapportserie 1997:4 R

Utbildningar vid Södertörns högskola
Högskoleverkets rapportserie 1997:10 R

Grundskolläraexamen vid Högskolan i Falun/Borlänge, Högskolan i Jönköping och Högskolan i Kristianstad
Högskoleverkets rapportserie 1997:11 R

Utbildningar vid Företagsekonomiska Institutet, Stockholms Musikpedagogiska Institut och Högskolan i Gävle/Sandviken
Högskoleverkets rapportserie 1997:12 R

Utbildning i pedagogiskt drama vid tre folkhögskolor
Högskoleverkets rapportserie 1997:14 R

Kandidat- och magisterexamen vid Kungliga Musikhögskolan
Högskoleverkets rapportserie 1997:26 R

Gymnasieläraexamen vid Högskolan Dalarna, Luleå tekniska universitet och Mitthögskolan
Högskoleverkets rapportserie 1997:32 R

Konstnärlig högskoleexamen i konst och design vid fem hantverksskolor
Högskoleverkets rapportserie 1997:34 R

Magisterexamensprövning vid elva högskolor
Högskoleverkets rapportserie 1997:38 R

Tillväxt och växtvård
Högskoleverkets rapportserie 1997:40 R

Magister- och kandidatexamen i huvudämnen inom vård och omsorg
Högskoleverkets rapportserie 1998:9 R

Tidigare examensrättsrapporter

Följande rapporter är utgivna av Kanslersämbetet.
Från och med 1 juli 1995 har Högskoleverket övertagit examensrättsprövningarna.

Samtliga rapporter kan beställas hos Högskoleverket
Tfn 08-453 70 00, fax 08-453 70 50

De frikyrkliga seminarierna som högskolor – en utredning.
Kanslersämbetets rapport 1993:1

Magisterexamensprövning.
Kanslersämbetets rapport 1993:2

Konstnärlig högskoleexamen eller ny fackhögskoleexamen i design – kriterier, genomgång och prövning av Berghs Reklamskola.
Kanslersämbetets rapport 1994:1

Examensrätt inom Läroarbetsområdet – delrapport från Lärarexamensgruppen.
Kanslersämbetets rapport 1994:2

Konstnärlig magisterexamen.
Kanslersämbetets rapport 1995:1

Doktorsexamen vid Stiftelsehögskolan i Jönköping.
Kanslersämbetets rapport 1995:2

Fortsatt magisterexamensprövning.
Kanslersämbetets rapport 1995:3

Prövning av Naprapathögskolan.
Kanslersämbetets rapport 1995:4

Examensrätt för Waldorfbildningar.
Kanslersämbetets rapport 1995:6

*Högskoleverkets hela rapportserie
finns på inlagans sista blad*

Sjöbefälsutbildning vid Comet AB

Examensrättsprövning

Högskoleverket • Birger Jarlsgatan 43 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-453 70 00 • fax 08-453 70 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Sjöbefälsutbildning vid Comet AB – Examensrättsprövning

Producerad av Högskoleverket juni 1998

Högskoleverkets rapportserie1998:19 R

ISSN 1400-948X

ISRN HSV-R--98/19--SE

Innehåll: Avdelningen för utvärdering och kvalitetsarbete

Grafisk form: Högskoleverkets informationsavdelning

Tryck: Högskoleverket, Stockholm, juni 1998

Innehållsförteckning

Högskoleverkets yttrande	5
Arbetsgruppens missivskrivelse	7
Summary	9
1. Sammanfattning	11
1.1 Ansökan om examensrätt	11
1.2 Utvärderingens syfte och omfattning	11
1.3 Utvärderingens resultat	11
1.4 Rekommendationer	12
2. Inledning	13
2.1 Utbildningen vid Comet AB, syfte, omfattning och organisation	13
2.2 Ansökan om examensrätt	15
2.3 Behörigheter och examina	16
3. Utvärderingsuppdraget	18
3.1 Remiss till Högskoleverket	18
3.2 Koppling till utvärdering av högskolans sjöbefälsutbildningar	18
4. Utvärderingens genomförande	19
4.1 Expertgruppernas sammansättning och uppdrag	19
4.2 Referensgruppens sammansättning och arbetsformer	20
4.3 Arbetsgruppens sammansättning	21
4.4 Utvärdering av ingiven dokumentation	21
5. Kriterier för yrkesrelevans, övrig högskolemässighet och examensrätt	24
5.1 Yrkesrelevans	24
5.2 Övriga kriterier för examensrätt	24
5.3 Sammanfattande bedömningskriterier	25
6. Utvärderingens resultat	27
6.1 Förutsättningar för utbildningens anordnande och för examensrätt	27
6.2 Expertgruppens granskning av nautisk utbildning	28
6.3 Expertgruppens granskning av maskinteknisk utbildning	29
7. Sammanfattande analys	32
7.1 Organisatoriska och formella synpunkter	32
7.2 Utbildningens organisation, innehåll och nivå	33
7.3 Samverkan med högskolor	33
7.4 Fortbildning och utbildning för lägre behörigheter	34
8. Slutsatser för Högskoleverkets ställningstagande	35

Bilaga 1: Yttrande från Göteborgs universitet	36
Bilaga 2: Intervjuade personer	40
Referenser	41
Förkortningar	42

Yttrande: remiss angående begäran från Stiftelsen Sjöpersonalutbildning u.b. om rätt att meddela examina enligt högskoleförordningen (U97/3517/UH)

Stiftelsen Sjöpersonalutbildning u.b. i Skärhamn har hos regeringen begärt rätt att vid utbildning bedriven av Comet AB få meddela examina som sjökapten och sjöingenjör enligt högskoleförordningen. Ärendet har remitterats till Högskoleverket för yttrande.

Högskoleverket har såsom underlag för sin bedömning och sitt yttrande genomfört en utvärdering av de utbildningar vid Comet AB som angetts syfta till sjökaptensexamen och sjöingenjörsexamen. Utvärderingen har genomförts samtidigt, på samma sätt och inom samma projektorganisation som utvärderingen av motsvarande statliga utbildningar vid Högskolan i Kalmar och vid Chalmers tekniska högskola.

I rapporten "Sjöbefälsutbildning vid Comet AB. Utvärdering som underlag för examensrättsprövning" finner utvärderingsgruppen, med stöd av särskilda experter, att grund för examensrätt saknas vid de i ansökan berörda utbildningarna. Utbildningarna ifråga anges ha hög relevans för sjöbefälsyrken men når ej kunskapsmässigt den nivå som krävs för examen som sjökaptens respektive sjöingenjör. Utbildningarna har ej heller erforderlig organisation, tydlighet, långsiktighet och stabilitet i tiden.

Högskoleverket avstyrker därför rätt att utdela examina som sjökaptens och sjöingenjör vid de utbildningar som bedrivs av Comet AB.

Högskoleverket är införstått med att styrelsen för Stiftelsen Sjöfartens Utbildnings Institut (under bildande) i medvetande om Högskoleverkets inställning i frågan om examensrätt för utbildningarna vid Comet AB i skrivelse 1998-05-25 till Regeringen anhållit att ansökan måtte förklaras vilande för bl.a. nödvändiga kompletteringar.

I anledning av vad som i skrivelsen sägs om oklarheter i frågan till följd av bl.a. att den nya behörighetsförordningen ännu ej föreligger, vill Högskoleverket för sin del framhålla att en examensrättsprövning rör förutsättningar och villkor för meddelande av examen vid utbildning(sprogram) med utgångspunkt i kraven enligt högskolelag och -förordning, medan en behörighetsprövning rör enskild individs förutsättningar att fylla krav på behörighet (i detta fall att kunna utöva sjöbefälsyrke).

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören efter föredragning av rådgivaren Almefelt och i närvaro av avdelningschefen Ögren och projektledaren Marelius.

Agneta Bladh

/Paul Almefelt

HÖGSKOLEVERKET

National Agency for Higher Education

Birger Jarlsgatan 43

Box7851, SE-103 99 Stockholm

Tfn/Phone: +46 8 453 70 00

Fax: +46 8 453 70 50

Högskoleverket

Utvärdering och kvalitetsarbete

Paul Almefelt

MISSIVBREV

Reg. nr 641-22-98

Högskoleverket har i projektplan 1997-12-04 (reg. nr 67-2918-97), efter samråd med Sjöfartsverket, beslutat att utvärdera sjöbefälsutbildningen som bedrivs av Comet AB i Skärhamn. Utvärderingen skall ge underlag för Högskoleverkets yttrande till regeringen över ingiven ansökan om rätt att utfärda examina som sjöingenjör och sjökaptän enligt högskoleförordningen.

Utvärderingen har genomförts i anslutning till liknande utvärdering av befintliga program för utbildning av sjökaptänar, sjöingenjörer, styrmän och maskintekniker vid Högskolan i Kalmar och vid Chalmers tekniska högskola i Göteborg.

Den i projektplanen för Sjöfartsverket och Högskoleverket förutsatta gemensamma arbetsgruppen för utvärderingarna redovisar härmed resultatet av den del av arbetet om rör utbildningen i Skärhamn i rapporten "Sjöbefälsutbildning vid Comet AB. Utvärdering som underlag för examensrättsprövning".

Arbetsgruppen har utgjorts av rådgivaren Paul Almefelt, Högskoleverket, (projektansvarig och ordförande i arbetsgruppen), avdelningsdirektören Rolf Gotare, Sjöfartsverket, byrådirektören Tomas Gustavsson, Sjöfartsverket, och docenten Anders Marelius, Uppsala universitet, (projektledare och arbetsgruppens sekreterare).

I rapporten framförda slutsatser, ställningstaganden och rekommendationer bygger på och avspeglar arbetsgruppens sammanfattande analyser och värderingar av dokumentation från Comet AB, två expertgruppers rapporter över granskning av de två utbildningsområdena nautik respektive maskinteknik samt på information erhållen vid besök vid företaget samt i övrigt förvärvat kunskap om detta.

Samråd med referensgrupp har skett på sätt som angavs i projektplanen och redovisas i föreliggande rapport.

Övriga uppdrag i projektplanen, att utvärdera sjöbefälsutbildningarna vid Högskolan i Kalmar och vid Chalmers tekniska högskola samt att medverka i att ta fram underlag för förändring av målbeskrivningar, redovisas separat.

Stockholm och Norrköping 1998-05-26

Paul Almefelt Rolf Gotare Tomas Gustavsson Anders Marelius

Summary

The Swedish education of nautical and engineering officers has been organized under government control since 1840. Since 1980 such education in Sweden has been offered at the Merchant Marine Academies at Chalmers University of Technology in Gothenburg and at Kalmar University College. Study programmes are arranged and degrees are awarded for captains, chief engineers, mates and engineer officers (B.Sc. in Nautical Sciences and B.Sc. in Marine Engineering).

Since 1997 a pilot project has been carried out by a private company, Comet AB, with government support for the education of mates and engineer officers. Comet AB has the ambition to provide a complete education to captain and chief engineer levels and has applied for approval to award degrees.

The aim of the present evaluation is to provide a basis for the decision by the National Agency for Higher Education concerning the application for approval to award degrees in accordance with the Swedish University Ordinance.

This evaluation has been carried out in connection with, and in the same way as, the evaluation of the nautical and engineering programmes in Kalmar and Gothenburg which the National Agency for Higher Education has performed in co-operation with the National Maritime Administration.

The evaluation concerns professional relevance and university standards in the education and has been carried out by a joint working group with participants from the National Agency for Higher Education and the National Maritime Administration, assisted by two Nordic expert groups, one group for the nautical education and one group for the engineering education.

The evaluation group has found that the educational organisation lacks the required connection to a university and that long-term support through a foundation, as suggested, has not been realized.

The extent and the standards of the education of captains and chief engineers do not correspond to university requirements.

Future development is uncertain as the pilot project covers only two admissions, each for a three-year programme.

Other types of advanced training courses and special courses can be arranged, as Comet AB possesses competency in the form of qualified lecturers and has support from the shipping industry.

The evaluation group proposes that the National Agency for Higher Education *should not recommend the approval of the right to award degrees for captain and chief engineer.* (B.Sc. in Nautical Sciences and B.Sc. in Marine Engineering).

For admitted students who participate in the pilot projects, the group recommends that co-operation for education and examination should be established with the Merchant Marine Academy at Chalmers University of Technology and/or the Merchant Marine Academy at Kalmar University College.

I. Sammanfattning

I.1 Ansökan om examensrätt

Stiftelsen Sjöpersonalutbildning (under bildande) ansöker hos Regeringen (1997-09-22), om rätt att utfärda sjökaptensexamen och sjöingenjörsexamen på grundval av utbildningsprogram som genomförs av företaget Comet AB i Skärhamn för närvarande inom försöksverksamhet med kvalificerad yrkesutbildning. En ny stiftelse under bildande, Stiftelsen Sjöfartens Utbildnings Institut, har 1998-05-25, sedan utvärderingsarbetet avslutats, hos regeringen anhållit att ansökan måtte förklaras vilande.

I.2 Utvärderingens syfte och omfattning

Utvärderingens syfte är att ge underlag för Högskoleverkets yttrande över ansökan om rätt att utfärda examina för sjökaptent och sjöingenjör enligt Högskoleförordningen. Utvärderingen har genomförts i samband med, och på samma sätt som, den utvärdering av de svenska högskolornas sjöbefälsutbildningar som Högskoleverket genomfört i samarbete med Sjöfartsverket.

Utvärderingen avser utbildningarnas yrkesrelevans samt deras uppfyllelse av övriga krav enligt högskolelagen och högskoleförordningen och har genomförts av en arbetsgrupp med deltagare från Högskoleverket och Sjöfartsverket med hjälp av två nordiska expertgrupper, en för vardera den nautiska och den maskintekniska utbildningen.

I.3 Utvärderingens resultat

Utvärderingsgruppen finner att utbildningens organisation saknar den förutsatta kopplingen till högskola. Verksamhetens framtida planering och dess långsiktiga finansiella bas har ej visats.

Utbildningens omfattning och nivå motsvarar ej högskolekrav för utbildning till sjökaptent respektive sjöingenjör.

Utbildningens framtida utveckling är osäker eftersom försöksverksamheten med kvalificerad yrkesutbildning enbart omfattar två antagningstillfällen för vardera en treårig utbildning. Långsiktig plan för utbildningsprogram fristående från försöksverksamhet med kvalificerad yrkesutbildning saknas.

Andra former av kompetenshöjande utbildningar samt fortbildnings- och specialkurser kan äga rum då företaget Comet AB besitter kompetens i form av goda lärarkrafter och har stöd från sjöfartsnärings.

I.4 Rekommendationer

Utvärderingsgruppen föreslår att Högskoleverket avstyrker rätt att utdela examina som sjökaptan och sjöingenjör vid de utbildningar som bedrivs av Comet AB.

För de studerande som är antagna och deltar i utbildningsprogrammen förordas att samverkan för utbildning och examination sker med Ingenjör- och sjöbefälsskolan vid Chalmers tekniska högskola och/eller med Sjöbefälsskolan vid Högskolan i Kalmar.

2 Inledning

2.1 Utbildningen vid Comet AB, syfte, omfattning och organisation

2.1.1 Syfte, verksamhet och huvudman

Företaget Comet AB (Concepts for Maritime Education and Training) bedriver utbildning i Skärhamn och på Donsö. Syftet anges vara att möta sjöfartsnäringens behov av kompetent sjöbefäl och manskap genom vidareutbildning av aktivt sjöfolk.

Verksamheten inleddes 1995 och har omfattat behörighetshöjande utbildning för styrmän och maskintekniker med B-behörighet till utbildningsbevis avseende A-behörighet (ang. behörigheter se nedan avsnitt 2.3), samt allmäntjänstutbildning för matroser och motormän. Utbildningarna har genomförts på uppdrag av Länsarbetsnämnden och SEKO-sjöfolk samt omfattat ett femtiotal studerande inom den behörighetshöjande befälsutbildningen samt cirka 250 elever på AT-kurser.

För närvarande bedrivs på Donsö behörighetshöjande utbildning för Skeppare A till Styrman B samt i Skärhamn försöksverksamhet med kvalificerad yrkesutbildning (KY) med såväl nautisk som maskinteknisk inriktning.

Företaget bedriver även kursverksamhet inom det marina området och tjänsteverksamhet främst inom IT-området med tillämpningar inom sjöfarten.

Kvalitetssystemet för verksamheten vid Comet AB har certifierats av Det Norske Veritas i enlighet med klassningssällskapets "Rules for Certification of Maritime Academies".

Företaget bildades av sjöbefälslärare vid Ingenjör- och sjöbefälsskolan vid Chalmers tekniska högskola och har utvecklats med stöd från rederier, speciellt rederier baserade på Tjörn, Tjörns kommun och Sveriges Redareförening.

Huvudman för försöksverksamheten med kvalificerad yrkesutbildning anges i ansökan 1996 vara Maritmt Utbildningscentrum (MUC), en organisation under bildande med intressenterna Tjörns Kommun, rederier på Tjörn, Utbildningscentrum Tjörn (UCT, huvudman för sjöfartsgymnasiet på Tjörn), Comet AB samt Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

Ansökan 1997 om rätt att utfärda högskoleexamina för sjöbefäl är ingiven av Stiftelsen Sjöpersonalutbildning med säte på Tjörn. Stiftelsen uppges i ansökan vara under bildande med intressenterna Törns kommun, rederier och Comet

AB. I slutet av januari 1998 tillkännagav Sveriges Redareförening och Tjörns kommun den gemensamma avsikten att bilda en stiftelse med syfte att bedriva sjöfartsutbildning och att överta verksamheten vid Comet AB. En interimsstyrelse bildades den 19 februari 1998. Stiftelsen har i maj 1998 ännu ej bildats, dess interimsstyrelse har den 25 maj 1998 i skrivelse till regeringen anhållit om att ansökan om examensrätt förklaras vilande.

2.1.2 Antal studerande

Antalen sökande till och aktiva studerande i kompetenshöjande sjöbefälsutbildningar och kvalificerad yrkesutbildning (allmäntjänstutbildningar och fortbildningskurser ej inräknade):

Antal	94/95	95/96	96/97	varav KY	97/98	varav KY
sökande	(Länsarbetsnämnden)	0	165	121	146	146
antagna	45	0	84	48	40	40
aktiva	45	45	84	48	124	87
kvinnor	0	0	0		0	

Ansökningar och urval 1994/95 handlades av Länsarbetsnämnden i Göteborg.

2.1.3 Försöksverksamheten med kvalificerad yrkesutbildning med maritim inriktning

Kommittén för kvalificerad yrkesutbildning anger i sitt beslut (1996-10-24 Dnr 96/62) att försöksverksamheten avser två antagsomgångar till en behörighetsutbildning om 120 poäng inriktad mot behörighetsklasserna III och IV (se nedan 2.3). Beslutet har vid Comet AB tolkats såsom avseende de högre behörigheterna (klass I och II) sjökaptens och sjöingenjör, med hänvisning till att en treårig utbildning (120 p) vid högskola leder till dessa behörigheter efter föreskriven praktik. Företaget anger i samtliga kursplaner för årskurs 3 att studierna ger grund för behörigheter klass I och II. Sjöfartsverket har i kontakt med Kommittén för kvalificerad yrkesutbildning sökt klarhet beträffande avsedd behörighetsklass och därvid lämnar kommitténs avgörandet till Sjöfartsverket. Sjöfartsverket har inte meddelat att verket anser att utbildningen skall leda till en sjökaptens- respektive sjöingenjörsexamen. Sjöfartsverket har meddelat (980220 ref. nr 1404-9671484) att, för att utbildningen skall vara behörighetsgrundande, skall examensbevis utfärdas av Chalmers tekniska högskola.

Försöksverksamheten med kvalificerad yrkesutbildning omfattar 40 studieplatser med start i januari 1997 och 40 med start 1998. Utbildningen inriktas vid Comet AB mot behörigheter som sjökaptens respektive sjöingenjör för vilka rätt att utdela behörighetsgrundande högskoleexamina söks.

Enligt Comets informationsmaterial är försöksutbildningen riktad till sjömän med gedigen sjöerfarenhet och kraven på teoretiska förkunskaper är lägre än motsvarande krav för antagning till sjöbefälsutbildning vid högskolan.

Enligt föreskrifterna för försöksverksamheten är en tredjedel av utbildningstiden förlagd till arbetsplatser ombord på fartyg. Behovet av omfattande teoretisk utbildning för denna kategori av studerande möts dels genom den skolförlagda utbildningen dels genom ett system av distansstudier under den fartygsförlagda utbildningstiden under ledning av handledare ombord och under tillsyn av lärare vid Comet AB. Utöver distansstudier ingår färdighetsträning under den ombordförlagda utbildningstiden.

I ledningsgruppen för försöksverksamheten ingår en representant för Tjörns kommun, en för Utbildningscentrum Tjörn, en från Handelshögskolan vid Göteborgs universitet (avsnitt 6.1.1), tolv representanter för näringslivet, en för arbetsförmedlingen, tre för studentföreningen samt verkställande direktören för Comet AB.

Dessutom har till utbildningen knutits ett utbildningsråd sammansatt av sakkunniga inom yrke och utbildning.

Den direkta ledningen av undervisningen utövas av en utbildningschef för vardera den nautiska och den maskintekniska utbildningen. Utbildningschefen för den nautiska utbildningen är för närvarande tjänstledig från Comet för tjänst vid Sjöfartsverket. Vikarierande utbildningschefen och utbildningschefen är sjökapten respektive sjöingenjör. Ytterligare fyra sjökaptener, två sjöingenjörer, en styrman och en sjuksköterska är anställda på hel- eller deltid vid Comet för undervisning inom försöksverksamheten. En kvinnlig lärare är verksam vid utbildningen som utbildningschef för maskintekniska programmet.

2.2 Ansökan om examensrätt

Ansökan om rätt att utfärda examina för sjöbefäl i enlighet med högskoleförordningen ingavs den 22 september 1997 till Utbildningsdepartementet (U 97/3517 1997-09-29). Sökande är Stiftelsen Sjöpersonalutbildning, med säte i Skärhamn u.b., och ansökan avser rätt att utfärda sjökaptensexamen och sjöingenjörsexamen.

Stiftelsen anger *"Denna ansökan är ett led i Stiftelsens uppgift att skapa ett komplett utbildningssystem för sjöfarten och sjöfolket"*. Vidare anges att strävan skall vara *"...ständig kompetensutveckling av undervisande personal och samverkan med högskolor och universitet regionalt, nationellt och internationellt."* Kommunens medverkan motiveras bl.a. *"Att satsa på sjöutbildnings-verksamhet är därför ett viktigt inslag i kommunens framtidsstrategi"*. Sjöfartsnäringsintresset av utbildningen utöver enbart kompetensförsörjning anges *"I och med antagandet av STCW-konventionen och ISM-koden och dess införande i svensk lagstiftning har också rederierna fått ökat ansvar för kontroll och utveckling av de ombordanställdas kompetens och färdigheter."*

2.3 Behörigheter och examina

För befattningshavare ombord på fartyg krävs att behörighet i befattningen dokumenteras i certifikat och andra intyg. Sjöfartsverket prövar om behörighetsvillkoren är uppfyllda samt utfärdar behörighetsbevis och certifikat. Behörighetsvillkoren innehåller krav på utbildning och praktik.

Såväl förordningen om behörigheter för sjöbefälsbefattningar som högskoleförordningens föreskrifter för yrkesexamina på sjöbefälsprogrammen är under omarbetande.

I denna rapport behandlas ansökan om rätt att utfärda högskoleexamina. Denna liksom bakomliggande ansökan om försöksverksamhet med kvalificerad yrkesutbildning utgår från de båda tidigare förordningarna men avses komma att gälla inom de nya reglerna.

Anledning finns därför att kortfattat redovisa såväl behörighetsregler som examensregler enligt både gällande och föreslagna författningar.

• *Behörighetsförordningen (1982:892) anger för fartygsbefäl följande behörigheter:* Sjökapten, Styrman A, Styrman B, Skeppare A, Skeppare B.

För behörigheter som Sjökapten krävs sjökaptensexamen, som Styrman A krävs styrmansexamen, som Styrman B krävs godkänd utbildning om 48 poäng inom styrmansprogrammet.

Högskoleförordningen (1993:100) anger examensmål för Styrmansprogrammet 80 p och för dess påbyggnad Sjökapstensprogrammet 40 p.

Högskolan har dessutom anordnat utbildningsprogrammen Skeppare A 20 p samt, som försöksverksamhet icke etappindelad, Sjökapten 120 p.

• *Behörighetsförordningen (1982:892) anger för maskinbefäl följande behörigheter:*

Sjöingenjör, Maskintekniker A, Maskintekniker B, Maskinist A, Maskinist B.

För behörigheter som Sjöingenjör krävs sjöingenjörsexamen, som Maskintekniker A krävs maskinteknikerexamen, som Maskintekniker B krävs godkänd utbildning om 40 poäng inom maskinteknikerprogrammet.

Högskoleförordningen (1993:100) anger examensmål för Maskinteknikerprogrammet 80 p och för dess påbyggnad Sjöingenjörprogrammet 40 p.

Högskolan har dessutom anordnat utbildningsprogrammen Maskinist A 20 p samt, som försöksverksamhet icke etappindelad, Sjöingenjör 120 p.

- *Den föreslagna nya behörighetsförordningen (1998) anger för fartygsbefäl följande behörigheter:*

Sjökapten, Fartygsbefäl klasser II, III, IV, V, VI, VII, VIII.

För behörighet som Sjökapten och som Fartygsbefäl klass II krävs sjökaptens-examen.

Förslaget (Högskoleverket 1998-03-11, Reg. nr 12-3009-97) till nya målbeskrivningar för sjöbefälsprogrammen i högskolan anger examensmål för Sjökaptenprogrammet 120 p samt skyldighet för högskolan att i studieplanen möjliggöra avgång efter 70 p med behörighetsgivande utbildning för Fartygsbefäl klass V.

- *Den föreslagna nya behörighetsförordningen (1998) anger för maskinbefäl följande behörigheter:*

Sjöingenjör, Maskinbefäl klasser II, III, IV, V, VI

För behörighet som Sjöingenjör och som Maskinbefäl klass II krävs sjöingenjörsexamen.

Förslaget (Högskoleverket 1998-03-11, Reg. nr 12-3009-97) till nya målbeskrivningar för sjöbefälsprogrammen i högskolan anger examensmål för Sjöingenjörprogrammet 120 p samt skyldighet för högskolan att i studieplanen möjliggöra avgång efter 70 p med behörighetsgivande utbildning för Maskinbefäl klass V.

- *För lägre befälsbehörigheter, manskapsbehörigheter och specialbehörigheter föreskrivs godkända utbildningar vilka icke regleras i högskoleförordning.*

3. Utvärderingsuppdraget

3.1 Remiss till Högskoleverket

Ansökan om rätt att utfärda examina för sjöbefäl i enlighet med högskoleförordningen ingavs 1997-09-22 till Utbildningsdepartementet (U 97/3517/UH, 1997-09-29). Sökande är Stiftelsen Sjöpersonalutbildning, med säte i Skärhamn u.b. och ansökan avser rätt att utfärda sjökaptensexamen och sjöingenjörsexamen. (Referens 1)

Ansökan remitterades i januari 1998 till Högskoleverket för yttrande.

3.2 Koppling till utvärdering av högskolans sjöbefälsutbildningar

Högskoleverket, som tillsammans med Sjöfartsverket under november 1997 inlett förberedelser för utvärdering av sjöbefälsutbildningarnas yrkesrelevans och övrig högskolemässighet vid de två berörda högskolorna, Högskolan i Kalmar och Chalmers tekniska högskola, infogade uppdraget att ge underlag för verkets yttrande angående begärd examensrätt i projektplanen (Högskoleverket 971204 Reg. 67-2918-97) genom tillägget: *”Utvärderingen skall även omfatta den sjöbefälsutbildning som bedrivs av COMET AB i Skärhamn och därvid ge underlag för förutsatt prövning av examensrätt för denna utbildning.”*

Till utvärderingsarbetet knöts dessutom en tredje uppgift, att medverka till insamling av information om sjöbefälsutbildningar inför arbetet med formulering av förslag till nya målbeskrivningar för dessa utbildningar.

Projektansvariga vid Högskoleverket är, för utvärderingen, rådgivaren Paul Almfelt och, för förslag till förändring av målbeskrivningar, utredaren Jean-Pierre Zune. Projektledare är docenten Anders Marelius, Uppsala universitet.

För alla tre uppgifterna bildades dels en referensgrupp (se nedan 4.2) med företrädare för intressenterna och dels en arbetsgrupp bestående av företrädare för Högskoleverket och för Sjöfartsverket. Arbetsgruppen utgjordes av Högskoleverkets projektansvarige och projektledare samt Sjöfartsverkets representanter Rolf Gotare, sjökaptan och avdelningsdirektör vid Fartygsoperativa sektionen, och Tomas Gustavsson, sjökaptan och utbildningsansvarig vid Fartygsoperativa sektionen.

De tre uppdragen rapporteras separat, målbeskrivningar föreslås i Högskoleverkets skrivelse 98-0-311 (Reg nr 12-3009-97) och utvärderingen av högskolornas sjöbefälsutbildningar i rapport (Referens 15).

4. Utvärderingens genomförande

4.1 Expertgruppernas sammansättning och uppdrag

4.1.1 Sammansättning

Expertgruppernas ledamöter har rekryterats av Högskoleverket för uppdraget att, genom platsbesök och studier av dokumentation, bedöma utbildningarnas yrkesrelevans och övrig högskolemässighet såväl vid Högskolan i Kalmar och Chalmers tekniska högskola som vid Comet AB. Vid Comet AB var expertgruppernas uppdrag att ge underlag för examensrättsprövning.

Nautiska gruppen

Lektor Bo-Gustav Donning (sekr.)
Ålands sjöfartsläroverk
Mariehamn

Rådgivare Peder Solem
Högskolan i Ålesund
Norge

Sjöfartsinspektör Claes Pallin (ordf.)
Sjöfartsverket
Stockholm

Maskintekniska gruppen

Rektor Per Abildskov
Svendborg Maskinmesterskole
Danmark

Högskolelektor Rolf Vidar
Markmanrud (sekr.)
Högskolan i Vestfold
Norge

Rederiinspektör Lennart Wikström
(ordf.)
ACL Ship Management AB
Göteborg

4.1.2 Arbetsformer

Alla deltagande experter möttes tillsammans med arbetsgruppen från Sjöfartsverk och Högskoleverk till inledande överläggningar den 28 januari 1998. Vid detta möte diskuterades ingående kriterier för yrkesrelevans och övrig högskolemässighet utgående från utsänd *"Värdering av högskolemässighet inklusive yrkesrelevans i sjöbefälsutbildningar.Handledning för expertgrupper"*. Denna handledning inklusive program för platsbesök fastställdes vid detta möte. Dessutom fördelades och genomgicks översiktligt det omfattande bakgrundsmaterial som vardera högskolan och Comet AB på begäran ingivit till Högskoleverket såsom information inför utvärderingen.

Vardera gruppen inledde i samband med detta sammanträde internt planeringsarbete inför platsbesöken.

Grupperna utsåg inom sig ordförande och sekreterare att leda intervjuer och informationsinsamling respektive att sammanställa gruppens underlag för rapport.

Comet AB besöktes av nautiska gruppen den 6 mars och av maskintekniska gruppen den 13 mars 1998, vid båda tillfällena tillsammans med Högscoleverkets projektansvarige (Paul Almefelt) och projektledare (Anders Marelius).

Expertgrupperna möttes tillsammans med arbetsgruppen den 31 mars 1998 för sammanställning av intryck och rapportplanering.

Grupperna har ingett skriftliga rapporter till ledningen för utvärderingen.

4.2 Referensgruppens sammansättning och arbetsformer

Information och överläggningar om utvärderingsarbetet, målbeskrivningar och examensrättsprövningen skedde inom en *referensgrupp* med representanter för berörda högskolor och dess studentföreningar, Sjöfartsverket, Sveriges Redareförening, Svenska Maskinförbunds förbundet, Sveriges Fartygsbefälsförening, Sjöfartsverket, Marinen och Kustbevakningen samt Comet AB och dess studentförening.

Referensgruppen har haft tre sammanträden, efter vilka minnesanteckningar upprättats och distribuerats till ledamöterna.

Vid sammanträdet den 9 januari 1998 skedde information och överläggningar främst rörande förslag till nya målbeskrivningar för sjöbefälsutbildningarna inom högskolan samt utvärderingens planering och arbetsmetoder.

Sammanträdet den 2 mars 1998 utgjorde remissomgång för förslag till målbeskrivningar samt tillfälle för rapport angående arbetsläget i utvärderingen.

Vid sammanträdet den 19 maj 1998 presenterades och diskuterades förslag till rapporter dels angående utvärderingen av högskolornas sjöbefälsutbildningar dels angående utvärderingen inför examensrättsprövningen för utbildningen vid Comet AB.

Referensgruppens ledamöter har varit:

<i>Organisation</i>	<i>Ledamot</i>
Chalmers tekniska högskola	Erland Hultin, rektor vid Ingenjör- och sjöbefälsskolan, Göran Johansson ersättare 98-03-02
Högskolan i Kalmar	Karin Lundberg, studierektor vid Sjöbefälsskolan

Studentkåren Lambda, Kalmar	Kent-Olov Hegestad, ordförande
Studentföreningen vid Sjöbefäls- utbildningen vid Chalmers tekniska högskola	David Lodhi, ordförande
Sjöfartsverket, Fartygsop. sekt.	Rolf Gotare, avdelningsdirektör
Sjöfartsverket, Fartygsop. sekt	Tomas Gustavsson, utbildningsansvarig
Sveriges Redareförening	Börje Kjellstenius, direktör – utbildning
Sveriges Fartygsbefälsförening	Hans-Dieter Grahl, ombudsman
Svenska Maskinförbundet	Christer Themnér, verkställande direktör
Marinledningen, sjösäkerhet	Sten Gattberg, kommendörkapten
Marinledningen, utbildning	Bo-Christer Widell, örlogskapten
Kustbevakningen	Inger Svensson, utbildningsansvarig
Comet AB	Carl Carlsson Ljungberg, verkställande direktör
Elevkåren Tjörns sjöbefälsskola	Anders Eriksson, ordförande, Mats Wirsén ersättare 98-05-19
Högskoleverket	Paul Almefelt, projektansvarig, referensgruppens ordförande
Högskoleverket	Jean-Pierre Zune, projektledare målbe- skrivningar
Högskoleverket	Anders Marelius, projektledare, referensgruppens sekreterare

4.3 Arbetsgruppens sammansättning

Samverkan mellan Högskoleverket och Sjöfartsverket ägde rum inom den gemensamma arbetsgruppen, som bildats för såväl utvärdering av högskolornas sjöbefälsutbildningar som för beredande av underlag för examensrättsprövning av utbildningen vid Comet AB. Från Sjöfartsverket ingick i arbetsgruppen sjökaptenerna Rolf Gotare, avdelningsdirektör vid Sjöfartsoperativa sektionen, och Tomas Gustavsson, byrådirektör vid Fartygsoperativa sektionen. Från Högskoleverket ingick i arbetsgruppen projektansvarige rådgivaren Paul Almefelt, arbetsgruppens ordförande och projektledaren docenten Anders Marelius, arbetsgruppens sekreterare.

Arbetsgruppen har hållit tio möten och samverkat nära i frågor om utvärderingens syfte, utförande och slutsatser.

4.4 Utvärdering av ingiven dokumentation

Utvärderingens arbetsgrupp och expertgrupper har mött svårigheter att erhålla dokumentation beträffande innehåll och former för de utbildningar för vilka examensrätt söks.

Företaget Comet AB tillskrevs den 12 december 1997 av Högskoleverket med uppmaning att inkomma med dokumentation inför utvärderingen med anledning av examensrättsansökan. Material inlämnades den 16 januari 1998 innehållande beskrivning av de olika utbildningar som bedrivs och har bedrivits av Comet AB. Dock saknade arbetsgruppen beskrivning (studieplaner, kursplaner) av programmen avseende sjökaptens- och sjöingenjörsutbildningarna.

På begäran från arbetsgruppen om komplettering överlämnades den 27 januari 1998 kopia av första utkast "Ansökan om deltagande i försöksverksamhet med kvalificerad yrkesutbildning (96-06-25)" varur begärda uppgifter skulle hämtas. Vid expertgruppernas inledande arbete konstaterades att information om aktuellt innehåll i de utbildningar som prövningen gällde ej stod att finna i det tillgängliga materialet.

Vid expertgruppernas respektive besök vid Comet ställdes därför krav på att kursplaner för utbildningarna måste presenteras i skriftlig form för experternas utvärdering. Kraven uppfylldes under expertgruppernas besök genom att vardera utbildningen, den nautiska och den maskintekniska, presenterades i var sin pärm med den treåriga KY-utbildningens samtliga kursplaner. I dessa anges för varje kurs (avsnitten 1.2 Kursplan STCW-95) att "Studierna under årskurs 2 uppfyller Sjöfartsverkets krav för grund till behörighet klass III och IV..." samt "Studierna under årskurs 3 uppfyller Sjöfartsverkets krav för grund till behörigheter klass I och II samt inträde för elever med tidigare examen från utbildning för styrman B...." (motsvarande för maskinteknisk utbildning). Därmed förelåg dels material för expertgrupperna att efter besöket utröna utbildningens innehåll, dels det tydliga beskedet att det var den treåriga KY-utbildningen som avsågs leda till examina som sjökaptens respektive sjöingenjör.

Experterna påtalade svårigheten att jämföra omfattningen av olika utbildningsmoment då omfattningen anges för kurserna i form av antal lärartimmar och ej i form av högskolepoäng eller annat mått på studentens förväntade studieinsats. Detta material efterlystes men presenterades ej före expertgruppernas avslutande av sitt granskningsarbete som därför baserats på de överlämnade kursplanerna. Beräkningen av högskolepoäng överlämnades den 23 april 1998 i dokumenten "Jämförelse av KY-poäng och högskolepoäng för Sjöbefälsutbildningen Tjörn -Nautik" samt "Jämförelse av KY-poäng och högskolepoäng för Sjöbefälsutbildningen Tjörn -Marin teknik". Dessa dokument har beaktats av arbetsgruppen vid sammanfattande analys.

I samband med presentation för ledningen av Comet av arbetsgruppens första förslag till rapport över utvärderingens resultat ingavs skriftliga kommentarer den 11 maj 1998 från projektledare B. Hultman och verkställande direktören C. Carlsson Ljungberg med påpekanden bl.a. "KY-utbildningen leder inte till sjökaptens/sjöingenjör" samt "Eftersom vi inte har några utbildningar syftande till sjökaptensexamen och sjöingenjörsexamen...". Kommentarererna anger att inget av det tidigare presenterade grundmaterialet berör de utbildningar vilka skall granskas inför examensrättsprövningen. I möte den 12 maj 1998 med ansvarig

och ledare för utvärderingsprojektet anför ledningen för Comet att kursplaner för dessa utbildningar ej existerar och att utvärderingen därför ej haft tillgång till korrekt dokumentation.

I föreliggande rapport har dock värdering, slutsatser och rekommendationer baserats på av Comet AB ingivet material och information om sjökaptensutbildningens och sjöingenjörsutbildningens innehåll och organisation.

5. Kriterier för yrkesrelevans, övrig högskolemässighet och examensrätt

5.1 Yrkesrelevans

Expertgruppernas utvärdering avser att ge underlag för bedömning av huruvida sjöbefälsutbildningarna ger den teoretiska kunskapen och den praktiska färdigheten som krävs för avsedd yrkesverksamhet liksom om utbildningarna medverkar till att ge den personliga mognad som krävs för befälsuppgifter. Samma kriterier tillämpas för utvärderingen av utbildningen vid Comet AB som för den samtidigt genomförda utvärderingen av utbildningen vid de båda högskolor som har utbildningsprogram för sjöbefäl.

Följande grundläggande kompetenser beaktas i utvärderingen av utbildningsprogrammen:

- förmåga att utföra och att ansvara för yrkets tekniska och administrativa arbetsuppgifter
- förmåga att meddela effektiv arbetsledning och att samarbeta med andra yrkesföreträdare
- förmåga att ta initiativ till och vidtaga åtgärder för förändring av arbetsrutiner och processer
- förmåga att följa och medverka i utvecklingsarbete beträffande tekniska och organisatoriska förhållanden inom yrket
- förmåga att tillämpa sin yrkeskompetens i internationell miljö

5.2 Övriga kriterier för examensrätt

Bedömning av utbildningens förmåga att uppfylla högskolelagens krav på studentens förmåga till självständig kritiskt bedömning, problemlösning, kunskapsutveckling och vetenskapligt förhållningssätt innefattar bedömning av flera komplext sammanlänkade områden utöver skicklighet i det yrke examen avser.

Kriterier för denna bedömning är hämtade från Högskoleverkets huvudkriterier för prövning av examensrätt (referens 10):

- lärarkompetens och kompetensutveckling inklusive pedagogisk kompetens,
- behörighet och antagning,
- ekonomi och styrelse,
- utbildningens organisation och omfattning,
- ämnesdjup, ämnesbredd och ämnesavgränsning,
- verksamhetsstödande funktioner, lokaler och utrustning,
- bibliotek och övrig informationsförsörjning,

- övergångsmöjligheter till forskarutbildning,
- internationalisering,
- utvärdering och kvalitetssäkring,
- kritisk och kreativ miljö,
- stabilitet och långsiktighet i verksamheten.

Beträffande lärarkompetens har i föreliggande utvärdering speciellt bedömts huruvida konventionens STCW-95 krav är uppfyllda för lärar- och examinatorskompetens (STCW-95 section A-I/6).

Beträffande utbildningens innehåll och organisation har frågeställningarna i denna bedömning varit:

- är målen klart formulerade?
- hur omsätts målen i utbildningsplanerna och i undervisningen?
- svarar bedömningen av studenterna och examinationerna mot innehållet i program och kurser?
- ingår självständiga studiemoment och hur handleds och examineras dessa?
- har studenten efter utbildningen de kunskaper, färdigheter och attityder som förväntas?
- hur sker samverkan med Sjöfartsverket i frågor om certifikat, STCW-krav m.m.

En god professionell kultur beträffande kvalitetsarbete i utbildningen krävs för att ge de studerande motsvarande kultur inom sina kommande professioner. I denna kultur bör för utbildningen ingå bl.a. följande komponenter vilka av utvärderarna beaktats för de aktuella sjöbefälsutbildningarna:

- tydliga mål och planer för kvalitetsarbete,
- organisation, system och metodik för att upprätthålla och höja kvalitet,
- metoder att tillgodogöra utbildningen uppnådda resultat av kvalitetsarbete,
- tydligt ledarskap och organiserad utveckling av ledarskap,
- former för medverkan av externa intressenter i kvalitetsarbetet,
- effektiva planer för utbildningens internationalisering.

5.3 Sammanfattande bedömningskriterier

För sammanfattande omdömen har följande grupper av ovan nämnda kriterier utnyttjats av arbetsgruppen för utvärderingsprojektet.

5.3.1 Kriterier på kompetens inom utbildningsprogrammet

Här ingår lärarnas fackmässiga och pedagogiska kompetens, pedagogiska fortbildningsmöjligheter för lärarna, metoder för vidmakthållande av fackmässig kompetens, praktikhandledares kompetens, kritisk och kreativ miljö, internationalisering, kvalitetssystem, forskningsanknytning, utvecklingsplaner.

5.3.2 Kriterier på kvalitet på infrastrukturellt stöd till utbildningsprogrammet

Här ingår standard på lokaler för lektioner och laborativa moment, utrustning för laborationer, simulatorer, datorutrustning, bibliotekslokaler, tillgång på facklitteratur och annan litteratur, sökmöjligheter för information, övningsfartyg.

5.3.3. Kriterier på kvalitet i utbildningsorganisationen

Här ingår planering av utbildning, dokumentation i form av målbeskrivningar och kursplaner, antagningsrutiner, studenternas engagemang i utbildningsplanering, externa intressenters påverkan på utbildningsplanering, kopplingen mellan teori och praktik, vetenskapligt förhållningssätt, avvägning mellan ämnesområden, samverkan med praktikhandledare, samverkan mellan tekniska och nautiska utbildningar.

5.3.4 Kriterier på kvalitet i utbildningsprocessen

Här ingår utbildningens arbetsschema, växling mellan skolförlagd och arbetsplatsförlag utbildning, omfattning av individuella arbetsuppgifter, handledarutbildning, undervisningsformer, examinationsformer, kursutvärdering, yrkesrelevans.

6. Utvärderingens resultat

6.1 Förutsättningar för utbildningens anordnande och för examensrätt

Utvärderingens arbetsgrupp har, för att nå klarhet i utbildningens organisation i form av huvudmannaskap och examensrättighet, studerat föreliggande ansökningar och beslut samt begärt yttrande från Göteborgs universitet över examensrättsansökan och universitetets medverkan i utbildningen.

6.1.1 Huvudman för utbildningen

Ansökan om stöd för sjöbefälsutbildning inom ramen för försöksverksamhet med kvalificerad yrkesutbildning ingavs av en stiftelse under bildande, Maritimt Utbildningscentrum, MUC, med säte på Tjörn. I stiftelsen avsågs ingå Tjörns kommun, Utbildningscentrum Tjörn, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Comet AB samt representanter för näringslivet.

Kommittén för kvalificerad yrkesutbildning har gett Comet AB tillstånd att bedriva försöksverksamheten och stiftelsen har ej kommit till stånd. Utbildningen skulle enligt beslutet ges inriktning mot behörigheter klass III och IV.

Sveriges Redareförening och Tjörns kommun har meddelat avsikt att bilda ny stiftelse med uppgift att övertaga verksamheten vid Comet AB.

Comet AB har organiserat en ledningsgrupp för försöksutbildningen enligt förordningen för sådan utbildning varvid dock Göteborgs universitet beslutat om att inte delta i ledningsgruppen enligt yttrande från universitetet angående examensrättsansökan, bilaga 1. Försöksutbildningen saknar därvid den koppling till högskola som krävs enligt förordningen.

6.1.2 Examensrätt

Ledningsgruppen har enligt förordningen rätt att utfärda kvalificerad yrkesexamen.

Ansökan om rätt att utfärda sjökaptensexamen och sjöingenjörsexamen enligt högskoleförordningen (motsvarande behörigheter klass I och II) har ingivits av en planerad stiftelse, Stiftelsen Sjöpersonalutbildning. Denna stiftelse har ej bildats, men avsikten att ersätta den med en annan stiftelse har tillkännagetts av Sveriges Redareförening och Tjörns kommun.

Den ansökande stiftelsens relation till ledningsgruppen framgår inte av ansökan, inte heller om stiftelsen avser att överta examensrätten från ledningsgruppen. Det hade, enligt föreliggande utvärdering, varit naturligt att den

existerande ledningsgruppen hade ansökt om utvidgning av sin examensrätt att omfatta även högre examina och därvid haft stöd och medverkan från Göteborgs universitet.

6.2 Expertgruppens granskning av nautisk utbildning

Expertgruppen för nautisk utbildning har studerat av Comet AB ingiven dokumentation (avsnitt 4.4) samt besökt utbildningens lokaler i Skärhamn och därvid intervjuat representanter för ledning, lärare och studenter (bilaga 2). I samband med besöket mottog gruppen utskrifter av gällande kursplaner vilka i efterhand jämförts med uppgifter från intervjuer och platsbesök. Expertgruppen har ingivit skriftlig rapport till ledningen för utvärderingen. Rapporten sammanfattas nedan.

6.2.1 Kompetens

Lärarnas yrkeskompetens är god. Ett mycket litet antal lärare är heltidsanställda medan övriga arbetar deltid vid utbildningen och övrig tid i sjöyrkesuppgifter.

Handledarutbildning har inletts.

Ledning, lärare och studenter framhåller branschens efterfrågan på kompetent sjöfolk, motiverat att stanna i aktiv sjötjänst.

Studenterna visar liten förståelse för vad högskola och högskolemässighet innebär.

Högskolemässighet saknas.

Kvalitetssystem enligt kraven i STCW-95 saknas men företaget innehar certifikat från Det Norske Veritas enligt klassningssällskapets normer.

Samarbete med branschen är väl utvecklat.

6.2.2. Lokaler och utrustning

Förläggningen till Skärhamn ger förankring i sjöfartsmiljö men högskolemiljö saknas.

Lokalerna är små för den verksamhet som bedrivs.

Ingen utrustning finns för simulatorutbildning i navigation och radio. Sådan utbildning måste köpas från andra utbildare, exempelvis hade studentgruppen vid expertgruppens besök just återvänt från utbildning i Skagen.

Eget referensbibliotek saknas men kommunens allmänna bibliotek finns att tillgå på orten men utnyttjas i mycket ringa grad.

Distansutbildning med stöd av datorer planeras som stöd för den fartygsförlagda utbildningen.

6.2.3 Utbildningens organisation och innehåll

Kurserna ger kunskaper och färdigheter enligt föreskrivna minimikrav men kunskaper utöver dessa är svårbedömda. Kursplaner som gjordes tillgängliga vid gruppens besök är svåra att värdera då omfattningen är angiven i antal lärarledda timmar och värderar ej studentens studieinsats i form av högskolepoäng.

Delar av utbildningen sker gemensamt med den maskintekniska utbildningen vilket gynnar samverkan mellan yrkeskategorierna.

Expertgruppen bedömer att utbildningen ej uppfyller kraven för behörigheter I och II vilka kräver sjökaptensexamen.

Långsiktig planering saknas eftersom försöksverksamheten med kvalificerad yrkesutbildning endast omfattar två antagningsomgångar av studenter.

6.2.4 Utbildningens bedrivande

En tredjedel av utbildningstiden är förlagd till fartyg enligt föreskrifter i förordningen om kvalificerad yrkesutbildning, vilket ger svårigheter att genomföra de teoretiska momenten. Självstudier förutsätts under den ombordförlagda tiden.

Utbildningen i Skärhamn är starkt lärarcentrerad och har få självständiga moment.

Schemat är normalt bundet mellan kl. 9 och kl. 16 varje dag under den skolförlagda utbildningstiden.

Expertgruppen finner att utbildningen har förutsättningar till framgång om den bedrivs som satellit till etablerad högskoleutbildning.

6.3 Expertgruppens granskning av maskinteknisk utbildning

Expertgruppen för maskinteknisk utbildning har studerat av Comet AB ingiven dokumentation samt besökt utbildningens lokaler i Skärhamn och därvid intervjuat representanter för ledning, lärare och studenter (bilaga 2). I samband med besöket mottog gruppen utskriften av gällande kursplaner vilka i efterhand jämförts med uppgifter från intervjuer och platsbesök. Expertgruppen har ingivit skriftlig rapport till ledningen för utvärderingen. Rapporten sammanfattas nedan.

6.3.1 Kompetens

Lärarna har god kompetens fackmässigt och pedagogiskt. Deltidslärare utgör större delen av lärarkåren. Flera lärare har erfarenhet från motsvarande undervisning vid Sjöbefälsskolan vid Chalmers tekniska högskola.

På Comet finns en entusiasm och yrkesrelaterad kunskap och expertgruppen finner det angeläget att dessa kan tillgodogöras inom sjöbefälsutbildning.

Vidareutbildning av lärare sker för närvarande inte.

Handledarutbildning är ännu ej igång men programansvarig besöker handledare ombord när tid och tillfälle ges.

Utbildningen har nära kontakt med näringslivet.

Kvalitetssystem finns men är ej kopplat till STCW-95 utan till Det Norske Veritas.

Ingen forskningsverksamhet förekommer.

Ingen plan för internationalisering föreligger.

6.3.2. Lokaler och utrustning

Utbildningen är trångbodd och saknar teknisk utrustning och lokaler för sådan.

Företaget samverkar med gymnasieskola och folkhögskola för laborativ utbildning vilken bedrivs i dessa skolors lokaler.

Simulatorutbildning bedrivs i Mariehamn på Åland.

6.3.3 Utbildningens organisation och innehåll

Utbildningen har hög yrkesrelevans.

Expertgruppen finner att alltför stor vikt lägges vid den fartygsförlagda utbildningen, när dessa studenter med omfattande praktisk erfarenhet i stället bör utnyttja tiden för teoretiska studier.

Flera utbildningsmoment bedrivs gemensamt med den nautiska utbildningen vilket är positivt för framtida yrkessamarbete.

Programansvarig har en central roll och får för stor arbetsbörda för att kunna förverkliga ambitioner inom utbildningen.

Den teoretiska utbildningen har lägre nivå än på motsvarande utbildningar vid högskolor.

Expertgruppen bedömer att den teoretiska delen av utbildningen inte uppfyller kraven för behörigheter I och II vilka avsågs i ansökan om examensrätt.

6.3.4 Utbildningens bedrivande

Utbildningen bedrivs med god kontakt mellan lärare och studenter. Studenterna är starkt motiverade och har omfattande erfarenhet av arbete ombord och accepterar arrangemanget med korta utbildningsbesök vid simulatoranläggningar på andra orter.

7. Sammanfattande analys

7.1 Organisatoriska och formella synpunkter

Behovet av utbildning för att möta efterfrågan på sjöbefäl på alla nivåer har enligt vissa rederier inte mötts inom de två sjöbefälsutbildande högskolorna.

Branschens stöd till den privata utbildningsanordnaren, Comet AB, motiveras av Comets lägre krav på teoretisk utbildning för antagning till utbildningen, dess insatser för preparandutbildning för icke behöriga sökande samt dess avsikt att följa den internationella konventionens (STCW-95) minimikrav och modellkurser för behörighetsgivande utbildning. Denna utbildningspolicy utpekas såsom lämplig för vidareutbildning av sjöfolk med omfattande praktisk erfarenhet och lämplig för personalförsörjning för vissa delar av sjöfarten.

Utvärderingens arbetsgrupp bedömer inte att Sverige därför bör ha två skilda utbildningsnivåer för behörigheter som sjökaptten, sjöingenjör, styrman eller maskintekniker.

Högskolornas sjöbefälsutbildningar har möjlighet att öka antalet studerande och att ge icke behöriga sökande möjlighet att via basår eller annan kompletterande utbildning inom högskolan eller hos annan utbildningsgivare uppnå behörighet att antagas till högskoleprogram.

Comets deltagande i försöksverksamhet med kvalificerad yrkesutbildning avser enligt beslut från kommittén för denna verksamhet en treårig utbildning avseende behörighetsnivå III och IV (avsnitt 2.3). Utbildning har, enligt kursplanerna (avsnitt 4.4) och samstämmiga uppgifter från lärarna, inriktats mot behörigheter I och II.

Den formella hanteringen av utbildningens planering har därvid brutit i följande avseenden:

- utbildningen har getts inriktning mot högre behörighet än vad som angetts i beslut,
- utbildningen har rekryterat såväl lärare som studenter samt inletts utan att klarhet rått beträffande utbildningens mål i form av examina och yrkesbehörigheter,
- oklarhet råder beträffande utbildningens författningensliga anknytning till högskola (SFS 1996:372 §23) då Göteborgs universitet ej nominerat representant (Yttrande från Göteborgs universitet bilaga 1),
- utbildningens planerade stödjande stiftelse, vilken ansökt om deltagande i försöksverksamheten har inte bildats,
- utbildningens nya planerade stödjande stiftelse vilken ansökt om examensrätt har inte bildats,

- ansökan om examensrätt anger ej om ledningsgruppens nuvarande rätt att utdela kvalificerad yrkesexamen skall ersättas med stiftelsens begärda rätt att utdela högre examina inom ramen för försöksverksamheten.

7.2 Utbildningens organisation, innehåll och nivå

De två expertgruppernas bedömning (6.2 och 6.3) anger att utbildningarna vid Comet AB inte uppnår nivå som krävs inom högskolan för yrkesexamina som sjökapten respektive sjöingenjör. Utvärderingens arbetsgrupp instämmer i denna bedömning.

Utbildningens styrka är att den bedrivs av kunniga lärare för motiverade studenter och med god kontakt med sjöfartsnäringen.

Utbildningens svagheter är dess organisation, ledning, lokaler och utrustning.

Antalet fast anställda lärare är alltför litet för att säkerställa lärarkompetens under längre tid.

Organisationsformen, som tillfällig försöksverksamhet med kvalificerad yrkesutbildning, är olämplig för denna utbildning, dels på grund av det generella kravet på omfattande arbetsplatsförlagd utbildning vilket är föga ändamålsenligt för studenter med omfattande praktisk erfarenhet, dels på grund av utbildningens inriktning mot existerande högskoleexamina.

7.3 Samverkan med högskolor

För de nuvarande studenterna, som förespeglats befälsbehörighet efter genomgången utbildning hos Comet AB, är det av största vikt att frågan om examination och behörighet löses genom samverkan med de berörda högskolorna, Chalmers tekniska högskola och Högskolan i Kalmar. Geografiska skäl talar för att Chalmers tekniska högskola i första hand engageras, liksom att Sjöfartsverket i beslut angett att certifikat utfärdas endast efter examination vid Chalmers. I övrigt är Sjöbefälsskolan vid Högskolan i Kalmar lika väl lämpad att medverka.

Studenterna är starkt motiverade för sin utbildning och har ambitioner att tjäna sjöfarten i sina tilltänkta befattningar. De har vid Comet har fått en i stora delar god utbildning och förtjänar en positiv behandling vad gäller antagning vid högskola, kompletterande utbildning och examina.

Överenskommelse bör träffas mellan högskola, Comet och Sjöfartsverket för formerna och innehållet i kompletterande utbildning och examination samt om grunderna för beslut om behörigheter.

7.4 Fortbildning och utbildning för lägre behörigheter

Sjöfartsnäringen, som är utsatt för snabb utveckling inom teknik och organisation, har stort behov av fortbildning och behörighetsgivande och behörighetsbevarande utbildningar. Inom detta område torde Comet AB ha en roll som komplement och konkurrent till högskolor och andra utbildningsanordnare.

I samverkan med högskola kan företaget organisera kompletterande utbildning för tillträde till högskoleprogram samt utgöra värdorganisation för utlokaliserad utbildning från högskolan.

Genomförs förslagen till ny behörighetsförordning och till ny målbeskrivning för yrkesexamina i högskoleförordningen finns endast en högskoleexamen inom vardera sjöbefälsområdena, sjökaptensexamen och sjöingenjörsexamen, att knyta till behörighetsprövning för certifikat. I övriga fall, för lägre behörigheter, avgör Sjöfartsverket utan examensdokument om utbildning kan godkännas för certifikat. Samtliga utbildningsanordnare har att kontrollera med Sjöfartsverket om föreslagen utbildning kan komma att godkännas för certifikat.

8 Slutsatser för Höskoleverkets ställningstagande

Utvärderingens arbetsgrupp föreslår att Höskoleverket i sitt yttrande till regeringen över framställan från Stiftelsen Sjöpersonalutbildning om rätt att utdela examina som sjökaptan och sjöingenjör avstyrker att sådan rätt meddelas.

Skälen att inte förorda begärd examensrätt är främst

- utbildningen når enligt de granskande experterna ej den kunskapsnivå som krävs för motsvarande examina vid de höskolor som meddelar sjöbefälsutbildning,
- utbildningens organisation har ej den tydlighet, långsiktighet och stabilitet som medger utbildning och examination under lång tid.

Vart och ett av de båda angivna skälen är, enligt arbetsgruppens mening, ensamt tillräckligt för att inte förorda examensrätt.

Bilaga 2

Vid besöken vid Comet AB har följande personer intervjuats av respektive expertgrupp och av projektledare och projektansvarig:

Nautiska expertgruppen sammanträffade den 6 mars 1998 med:

Carl Carlsson Ljungberg, VD
Buster Hultman, projektledare
Tobias Magnusson, tf utbildningschef nautik
Frederik Hallbjörner, lärare stabilitet
Lars-Erik Carlsson, lärare ISM/SMS
Rune Larsson, lärare hälso- och sjukvård
Björn Åsberg, handledare

Björn Brödje, studerande
Thomas Ekstrand, studerande
Jan-Erik Alcén, studerande
Mats Wisén, studerande
Niklas Wenset, studerande

Maskintekniska expertgruppen sammanträffade den 13 mars 1998 med:

Carl Carlsson Ljungberg, VD
Buster Hultman, projektledare
Monica Andersson, utbildningschef maskinteknik
Börje Johansson, lärare maskinteknik
Anders Bergenhem, lärare maskinteknik/basämnen
Björn Lindblom, lärare teknologi
Lars-Erik Carlsson, lärare ISM/SMS
Lars-Erik Larsson, lärare säkerhet

Jan Harrisen, studerande
Nils Österblom, studerande
Lennart Nilsson, studerande
Johan Pennborn, studerande
Magnus Karlsson, studerande

Referenser:

1. Ansökan om rätt att få utfärda högskoleexamen för sjöbefäl i enlighet med högskoleförordningen (Stiftelsen Sjöpersonalutbildning, med säte på Tjörn u.b. Utbildningsdepartementet 1997-09-29 Dnr U97/3517)
2. Ansökan om deltagande i försöksverksamhet med kvalificerad yrkesutbildning – maritim inriktning. Maritimt Utbildningscentrum gm. Comet AB 1996-06-25.
3. Beslut, Kommittén för kvalificerad yrkesutbildning (1996-10-24 Dnr 96/62)
4. Högskolelagen (SFS 1992:1434) och högskoleförordningen (SFS 1993:100) med ändringar
5. Förordning om en försöksverksamhet med viss kvalificerad yrkesutbildning (SFS 1996:372)
6. Projektplan Högskoleverket 1997-12-04 reg. nr 67-2918-97
7. Förordning om behörigheter för sjöpersonal (SFS 1982:892)
8. STCW -95, International Maritime Organization, London 1996
9. Ny målbeskrivning för sjöbefälsexamina, Högskoleverkets yttrande 1998-03-11 Reg.nr 12-3009-97
10. Examensrättsprövningar.Handledning för lärosäten och sakkunniga. Högskoleverket 1998-01-29
11. Handledning för expertgrupper (Högskoleverket 1998-01-29 Reg.nr 67-2918-97)
12. Granskning och bedömning av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor. Högskoleverket 1997:33 R
13. Erik Nordström: Rapport angående vissa aspekter på svensk sjöbefälsutbildning mm. (Sjöfartsverket juli 1997)
14. Bjørn Stensaker: Evaluering av maritim høyskoleutdanning. En pilotstudie. Norsk institutt for studier av forskning og utdanning. Nr 10/97.
15. Sjöbefälsutbildningar i högskolan. En utvärdering. Högskoleverket 1998.

Förkortningar

IMO	International Maritime Organization, London (A specialized agency of the United Nations)
IoS	Ingenjör- och sjöbefälsskolan, Chalmers tekniska högskola, Göteborg
KY	Försöksverksamhet med kvalificerad yrkesutbildning
STCW-78	International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978
STCW-95	International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1995

Högskoleverkets rapportserie

Granskning och bedömning av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor

Bilagor:

- Bilaga 1: Vägledning för lärosäten vid bedömning av kvalitetsarbete
- Bilaga 2: Handledning för bedömare av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor

Högskoleverkets rapportserie 1995:1 R

Grundskolläroverutbildningen 1995

Högskoleverkets rapportserie 1996:1 R

Examensrättsprövning – Utbildning i biodynamisk odling

Högskoleverkets rapportserie 1996:2 R

Tillsynsrapport – Avgiftsfri utbildning

Högskoleverkets rapportserie 1996:3 R

Examensrättsprövning – Konstnärlig kandidat- och magisterexamen

Högskoleverkets rapportserie 1996:4 R

Examensrättsprövning – Kyrkomusikalisk utbildning vid Sköndalsinstitutet

Högskoleverkets rapportserie 1996:5 R

Kvalitetsarbete vid universitet och högskola

Högskoleverkets rapportserie 1996:6 R

Vårdutbildningar i högskolan – En utvärdering

Högskoleverkets rapportserie 1996:7 R

Årsrapport för universitet och högskolor 1994/95

Högskoleverkets rapportserie 1996:8 R

Forskarutbildningen inom det språkvetenskapliga området

– En utvärdering

Högskoleverkets rapportserie 1996:9 R

The National Quality Audit of Higher Education in Sweden

Högskoleverkets rapportserie 1996:10 R

Avgiftsbelagd utbildning i privat regi – En utredning

Högskoleverkets rapportserie 1996:11 R

Kriterier för benämningen universitet – En utredning

Högskoleverkets rapportserie 1996:12 R

Kvinnor och män i högskolan. Från gymnasium till forskarutbildning

Högskoleverkets rapportserie 1996:13 R

Swedish Universities & University Colleges 1994/95

– Short Version of Annual Report

Högskoleverkets rapportserie 1996:14 R

Examensrättsprövning – Teologisk utbildning vid frikyrkliga seminarier och vid

Umeå universitet

Högskoleverkets rapportserie 1996:15 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Borås

Högskoleverkets rapportserie 1996:16 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet

Högskoleverkets rapportserie 1996:17 R

Examensrättsprövning – Uppföljning av teologisk utbildning

Högskoleverkets rapportserie 1996:18 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Jönköping

Högskoleverkets rapportserie 1996:19 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Karlstad

Högskoleverkets rapportserie 1996:20 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Lärarhögskolan i Stockholm

Högskoleverkets rapportserie 1996:21 R

Högskoleprovet – Genom elva forskares ögon

Högskoleverkets rapportserie 1996:22 R

Högskola på Gotland

Högskoleverkets rapportserie 1996:23 R

Rätt att inrätta professurer – Högskoleverkets prövning av Högskolan i Kalmar,

Karlstad, Växjö, Örebro samt Mitthögskolan och Mälardalens högskola

Högskoleverkets rapportserie 1996:24 R

Årsrapport för universitet & högskolor 1994/95 – Kortversion

Högskoleverkets rapportserie 1996:25 R

Förslag till meritvärdering vid urval på betyg – Högskoleverkets förslag till

meritvärdering av nya och gamla gymnasiebetyg m.m.

Högskoleverkets rapportserie 1996:26 R

Redovisning vid universitet och högskolor – Rapport till regeringen

Högskoleverkets rapportserie 1996:27 R

Quality Audit of Uppsala University

Högskoleverkets rapportserie 1996:28 R

Tillsynsrapport – Förfarande med inaktiva doktorander

Högskoleverkets rapportserie 1996:29 R

Examensrättsprövning – Prövning av medieutbildningen vid Mediehögskolan i

Uppsala

Högskoleverkets rapportserie 1996:30 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbete vid fem lärosäten

Högskoleverkets rapportserie 1997:1 R

Högskoleutbildningar inom vård och omsorg – En utredning

Högskoleverkets rapportserie 1997:2 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan Kristianstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:3 R

Examensrättsprövning – Lärarutbildning vid högskolorna i Borås och

Halmstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:4 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Örebro

Högskoleverkets rapportserie 1997:5 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan Dalarna

Högskoleverkets rapportserie 1997:6 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Operahögskolan i

Stockholm

Högskoleverkets rapportserie 1997:7 R

Kvalitet och förändring

Högskoleverkets rapportserie 1997:8 R

Rekruteringsmål för kvinnliga professorer – ett regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1997:9 R

Examensrättsprövning – Utbildningar vid Södertörns högskola

Högskoleverkets rapportserie 1997:10 R

Examensrättsprövning – Grundskolläroverexamen vid Högskolan i Falun/

Borlänge, Högskolan i Jönköping och Högskolan i Kristianstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:11 R

Examensrättsprövning – Utbildningar vid Företagsekonomiska Institutet,

Stockholms Musikpedagogiska Institut och Högskolan i Gävle/Sandviken

Högskoleverkets rapportserie 1997:12 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Karlskrona/

Ronneby

Högskoleverkets rapportserie 1997:13 R

Examensrättsprövning – Utbildning i pedagogiskt drama vid tre folkhögskolor

Högskoleverkets rapportserie 1997:14 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Gävle/

Sandviken

Högskoleverkets rapportserie 1997:15 R

Poänggivande uppdragsutbildning i högskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:16 R

Årsrapport för universitet & högskolor 1995/96

Högskoleverkets rapportserie 1997:17 R

Swedish Universities & University Colleges 1995/96

– Short Version of Annual Report

Högskoleverkets rapportserie 1997:18 R

Årsrapport för universitet och högskolor 1995/96 – Kortversion

Högskoleverkets rapportserie 1997:19 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Mälardalens högskola

Högskoleverkets rapportserie 1997:20 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Danshögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:21 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Kungliga Musikhögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:22 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Lunds universitet

Högskoleverkets rapportserie 1997:23 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Halmstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:24 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Kalmar

Högskoleverkets rapportserie 1997:25 R

Kandidat- och magisterexamen vid Kungliga Musikhögskolan

– Examensrättsprövning

Högskoleverkets rapportserie 1997:26 R

Uppföljning av resurstilldelningssystemet för grundläggande högskoleutbildning

– ett regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1997:27 R

Bilateralt forskningsamarbete med Östeuropa – ett regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1997:28 R

Läkarutbildningen i Sverige – hur bra är den?

Bilagor:

- Självvärderingar och extern bedömning
- Vad säger studenterna om läkarutbildningen?
- Vad säger AT-läkare, handledare och examinatorer om läkarutbildningen?

Högskoleverkets rapportserie 1997:29 R

Apotekarutbildningen vid ytterligare en högskola? – Ett regeringsuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 1997:30 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Mitthögskolan
Högskoleverkets rapportserie 1997:31 R

Gymnasielärexamen vid Högskolan Dalarna, Luleå tekniska universitet och
Mitthögskolan – Examensrättsprövning
Högskoleverkets rapportserie 1997:32 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor
Bilagor:
• Vägledning för lärosäten vid bedömning av kvalitetsarbete
• Handledning för bedömare av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor
Högskoleverkets rapportserie 1997:33 R

Konstnärlig högskoleexamen i konst och design vid fem hantverksskolor
– Examensrättsprövning
Högskoleverkets rapportserie 1997:34 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Kungl. Konsthögskolan
Högskoleverkets rapportserie 1997:35 R

Examensmål för lärarexamina
Högskoleverkets rapportserie 1997:36 R

Rätt att inrätta professurer – Högskoleverkets prövning av Högskolan i
Halmstad, Högskolan i Karlskrona/Ronneby, Högskolan i Örebro,
Idrottshögskolan samt Mitthögskolan
Högskoleverkets rapportserie 1997:37 R

Magisterexamensprövning vid elva högskolor – Examensrättsprövning
Högskoleverkets rapportserie 1997:38 R

Examinationen i högskolan – Slutrapport från Högskoleverkets examinations-
projekt
Högskoleverkets rapportserie 1997:39 R

Tillväxt och växtvärk – Uppföljning av magisterexamensrätt på medelstora
högskolor
Högskoleverkets rapportserie 1997:40 R

Kvalitetsarbete – ett sätt att förbättra verksamhetens kvalitet vid universitet
och högskolor. Halvtidsrapport för granskningen av kvalitetsarbetet vid
universitet och högskolor
Högskoleverkets rapportserie 1997:41 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Kungl. Tekniska högskolan
Högskoleverkets rapportserie 1997:42 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Stockholms universitet
Högskoleverkets rapportserie 1997:43 R

Kvinnor och män i högskolan – från gymnasium till forskarutbildning
1986/87–1995/96
Högskoleverkets rapportserie 1997:44 R

Magisterexamen säker identitet
Högskoleverkets rapportserie 1997:45 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Skövde
Högskoleverkets rapportserie 1997:46 R

Hur står det till med kvaliteten i högskolan?
Högskoleverkets rapportserie 1998:1 R

De första 20 åren – utvecklingen vid de mindre och medelstora högskolorna
sedan 1977
Högskoleverkets rapportserie 1998:2 R

Quality Audit of Mid-Sweden University College
Högskoleverkets rapportserie 1998:3 R

Särskilda utbildningsåtgärder – vad blev det av dem?
En uppföljningsstudie av vissa särskilda utbildningsåtgärder inom högskolan
som finansierats med arbetsmarknadspolitiska medel, enligt regeringens
uppdrag.
Högskoleverkets rapportserie 1998:4 R

”En utmärkt möjlighet att byta karriär”
NT-SVUX-satsningen – vad blev det av den?
Högskoleverkets rapportserie 1998:5 R

”Bara jag får chansen att få visa vad jag kan”
Satsningen på aspirantutbildningen – vad blev det av den?
Högskoleverkets rapportserie 1998:6 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Karolinska Institutet
Högskoleverkets rapportserie 1998:7 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Trollhättan/
Uddevalla
Högskoleverkets rapportserie 1998:8 R

Magister- och kandidatexamen i huvudämnen inom vård och omsorg
Högskoleverkets rapportserie 1998:9 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Konstfack
Högskoleverkets rapportserie 1998:10 R

Högskola i dynamisk utveckling – fyra högskolors förutsättningar att bli
universitet
Högskoleverkets rapportserie 1998:11 R

Kan kiropraktor- och naprapatutbildningar inordnas i den statliga
högskolan? En utredning
Högskoleverkets rapportserie 1998:12 R

Women and men in higher education – from upper secondary to
postgraduate training 1986/87–1995/96
Högskoleverkets rapportserie 1998:13 R

Diakonivetenskap vid Ersta Sköndal högskola – Examensrättsprövning
Högskoleverkets rapportserie 1998:14 R

Värdering & erkännande av utländsk högskoleutbildning, principer och
metodik
Högskoleverkets rapportserie 1998:15 R

Utbildning och forskning för strategisk internationalisering, Redovisning av
ett regeringsuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 1998:16 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid SLU
Högskoleverkets rapportserie 1998:17 R

Sjöbefälsutbildningar vid högskolan – En utredning
Högskoleverkets rapportserie 1998:18 R

Rapporter i Högskoleverkets rapportserie speglar
Högskoleverkets officiella inställning

Högskoleverkets rapportserie 1998:19 R
ISSN 1400-948X
ISRN HSV-R--98/19--SE

Högskoleverket är en central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor. Verket arbetar med kvalitetsbedömningar, uppföljningar, utveckling av högre utbildning, utredningar, tillsyn, internationella frågor och studieinformation. Dessutom ansvarar verket för det svenska universitetsdatornätet SUNET.